

Plán činnosti Vlastivědného muzea Jesenicka na rok 2014

Vlastivědné muzeum Jesenicka, Zámecké náměstí 1, 790 01 Jeseník, je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje
<http://muzeum.jesenik.net/>, email: muzeum.sekretariat@jen.cz

Úvodní slovo ředitelky

Plán činnosti Vlastivědného muzea Jesenicka je zpracován na základě jednotlivých plánů odborných úseků, v plánu činnosti jsou zahrnuta střediska Vlastivědného muzea Jesenicka ve Vodní tvrzi a Muzeum Vincenze Priessnitze. Realizace plánu činnosti se bude odvíjet od schváleného rozpočtu pro rok 2014 a situace v personální oblasti.

Díky rozsáhlé rekonstrukci Vodní tvrze jako kulturní památky, ale i muzejních expozic se podařilo dosáhnout během posledních šesti let toho, že regionální muzeum nabídne v roce 2014 návštěvníkům čtyři nové stálé multimediální expozice. Krátkodobé výstavy muzeum prezentuje ve zrekonstruovaných prostorách vybavených moderním výstavním fundusem.

V roce 2014 je prioritou v otázkách stavebních vybudování odpočinkové zóny pro návštěvníky v nádvoří Vodní tvrze. Za tím účelem je nutno provést nátěr fasády v nádvoří, vyspravení omítek a zakoupit venkovní nábytek. Tyto prostory pak v průběhu letní sezóny vybavit službami mobilní kavárny. V souvislosti s těmito úpravami nádvoří Vodní tvrze je nutné vyměnit pavlač ve druhém podlaží Vodní tvrze z důvodu nedostatečné statiky, ale rovněž z důvodů estetických.

Absenci dostatečného množství kanceláří pro technicko-administrativní pracovníky a jejich umístění mimo návštěvnickou veřejnost by dále měla řešit prováděcí dokumentace na jejich vybudování ve 3. podlaží Vodní tvrze v prostorách jihozápadního křídla kulturní památky. Tu bychom rádi zadali ke zpracování.

Součástí úprav by měla být také nová informační tabule u vstupu do Vlastivědného muzea Jesenicka s aktuálními informacemi.

Krátkodobé výstavy budou opět nabízet jak zpracování regionálních témat, tak zábavu a vzdělání, ale také atraktivní témata ze světových dějin.

XIV. ročník Svatováclavských setkání je prozatím v jednání, vzhledem k participaci Státního okresního archivu v Jeseníku na organizaci tohoto ročníku bude ještě posouzen návrh na pořádání této akce v delším časovém intervalu než dosud. Nicméně v případě, že kladného výsledku jednání je jedním z navrhovaných témat, kterému by se měl seminář, sborník i výstava věnovat 100. výročí zahájení 1. světové války.

V rámci již tradičních oblíbených Dnů evropského kulturního dědictví nabídneme návštěvníkům komentované prohlídky, kulturní vystoupení, ale také vstup i do prostor zázemí muzea.

V čase adventu, v závislosti na příspěvcích sponzorů a dárců, Vlastivědné muzeum Jesenicka opět připraví jesenické veřejnosti Vánoční jarmark jako prezentaci středověkých řemesel, středověké hudby, živého betlému v prostorách Zámeckého náměstí.

Muzeum Vincence Priessnitze opět nabídne svou expozici Vincence Priessnitze především lázeňským hostům a turistům v hlavní výstavní sezóně. Zapojí se do akcí Priessnitzových léčebných lázní, a.s., Dnů seniorů, Dnů evropského kulturního dědictví, přednáškových cyklů.

Sbírkotvorná činnost bude probíhat v souladu s koncepcí daných podsbírek a v získávání sbírkových předmětů budou odborní pracovníci žádat o finanční prostředky v rámci dotačních titulů Ministerstva kultury. V souvislosti s rozšiřováním sbírek budou vyhledávány vhodné prostory pro nové depozitáře a řešeno vybavení stávajících.

Stále trvá potřeba vybudování multifunkčních prostor pro depozitáře, kanceláře, knihovnu, badatelnu, garáž, sklady, nicméně požadavek na financování projektové dokumentace nebyl vznesen z důvodu celospolečenské a ekonomické situace a dále priorit stanovených pro rok 2014.

V oblasti příjmové stránky rozpočtu bude zásadní záležitostí otevření expozice Spirála času Země, s jejímž otevřením jsme počítali již v roce 2013. Rámec otevírací doby bude odpovídat tomu z roku 2013, tzn. nabízet služby muzea prodloužením v době zimní a letní turistické sezóny a v době mimosezóny upravit otevírací doby ve prospěch volných pondělků, ale také právě v této době nabízet alternativní výstavy především pro rodiny s dětmi.

V personální oblasti je nutno v souvislosti s modernizací a rozšířením provozu vyřešit vznik pracovního místa třetího průvodce tak, aby byly zajištěny čtyři podlaží Vodní tvrze a několik křídel, ve kterých jsou umístěny expozice a výstavy. Vzhledem ke stále silné návštěvnosti a předpokladu jejího růstu, je to naprosto nezbytné.

Mgr. Veronika Rybová
ředitelka Vlastivědného muzea Jesenicka

Plán činnosti Vlastivědného muzea Jesenicka na rok 2014

1. Sbírky

1.1. Vlastní sbírková činnost

Systematické doplňování muzejních sbírek s cílem zachránit předměty běžného používání našimi předky a následně převést do elektronické podoby a dále zachytit současnost v jednotlivých podsbírkách. Systematické doplňování vychází z koncepcí jednotlivých podsbírek.

1.1.2. Systematický zápis

Záměry společenských a přírodních věd

a) Vědy historické

Systematický zápis bude probíhat v návaznosti na chronologickou evidenci. Doplnění stávajícího systematického zápisu bude vykonáváno při nově zjištěných skutečnostech.

Detašované pracoviště Javorník:

V rámci sbírek Vlastivědného muzea Jesenicka bude v průběhu roku 2014 zpracováno minimálně 500 nových inventárních čísel

b) Přírodní vědy

Biologie:

- v zoologických a botanických sbírkách Vlastivědného muzea Jesenicka se během roku 2014 bude dále pokračovat ve zpracovávání inventarizačních čísel. V průběhu roku bude zpracováno minimálně 100 nových inventárních čísel.

Geologie:

- v rámci podsbírký geologie bude evidováno nejméně 100 nových inventárních čísel

1.2. Inventarizace

V rámci inventarizace bude doplňován aktuální stav předmětů, případně doplňován jejich popis. Inventarizované předmětů budou souběžně digitalizovány.

1.3. Restaurování a konzervace

- každoročně základně ošetřit všechny dřevěné předměty nacházející se v depozitáři Vlastivědného muzea Jesenicka, nové sbírkové předměty zakrýt vhodnými obaly před prachem

1.7. Depozitáře

- dořešení vhodných vlastních prostor pro depozitáře včetně těch, které je nutno přestěhovat z Vodní tvrze.

2. Věda a výzkum

Interní úkoly

společenské vědy

- předpokládána aktivní účast na semináři XIV. svatováclavského setkání, příspěvek do sborníku XIV. svatováclavského setkání, příspěvek do sborníku Jesenicko, prezentace v regionálním tisku

- pro rok 2014 se zpracuje interní katalog veškerých předmětů týkající se 1. světové války
- soupis všech padlých za 1. světové války na Javornicku, památníky, hroby

přírodní vědy

- v roce 2014 započne výzkum a mapování výskytu skupiny Orthoptera (=rovnokřídli čili Ensifera a Caelifera tj. kobylky a sarančata). Průběžně bude doplňována sbírka sbírkotvornou činností o zástupce těchto dvou skupin.

- jako další z činností se nabízí odchyt a mapování výskytu nočních motýlů na Jesenicku; větší pozornost bude věnována skupině lišajovití (Sphingidae)

- vlastní sbírky Vlastivědného muzea Jesenicka budou dále rozšiřovány o zástupce skupin Heteroptera (ploštice), Diptera (dvoukřídli) a další

- v prvním kvartálu roku 2014 budou probíhat přípravné práce k autorské výstavě dle schváleného tématu

- zdokumentování současných i historických nalezišť hornin a minerálů s cílem jejich dohledání, zaměření (GPS) a fotodokumentace současného stavu lokalit - průběžně

Externí úkoly

společenské vědy

- detašované pracoviště Javorník: - ve spolupráci s jinými organizacemi se podílet na vybudování informačních panelů k historickým tématům našeho regionu

- ve spolupráci s Javornickou dělostřeleckou gardou o.s. se podílet na vybudování informačních panelů týkajících se vojenských dějů v regionu Javornicka (Vidnava, Vlčice).

přírodní vědy

- na rok 2014 je naplánována spolupráce s CHKO Jeseníky na monitorování výskytu rysa ostrovida (*Lynx lynx*) v Jeseníkách a účast a pomoc při sčítání netopýrů na jejich zimovištích
- spolupráce s CHKO Jeseníky při monitorování a mapování výskytu skupiny Orthoptera (kobylinky a sarančata)

3. Prezentace

Sborník příspěvků ke Svatováclavskému semináři
Sborník Jesenicko
regionální a celostátní tisk

3.2. Výstavy krátkodobé

Hlavní výstavní sál

14.1. – 15.3.2014 „Poklady jesenických hor v netradičním šperku“

Návštěvník se seznámí s tradičními i méně tradičními šperkařsky využívanými minerály a horninami Jesenicka, od archeologických nálezů a dochovaných střípků historických informací o využití jesenických minerálů na výrobu ozdob a bižuterie (křišťály a granáty sloužily jako materiál na výrobu suvenýrů prodávaných v Priessnitzových lázních v 19. století) až po současné využití jesenických minerálů ve špercích (křišťál, hesonit, pokusy s využitím almandinů, serpentinit, žula, hematit, materiál ledovcových sedimentů).

Nahlédnutí do dílen brusičů a seznámení návštěvníka s technikou opracovávání minerálů (tromlováním, řezáním, leštěním). Fotografie z dílny šperkařů pracujících s cínem, mědí, stříbrem. Výstavu doplní zapůjčené šperky z jesenických minerálů a hornin, zhotovené technikou tífany („cínování“), resp. drátenickými technikami (dráteníci získávali materiál v drátovnách ve Slezsku).

Horniny a minerály: depozitář Vlastivědného muzea Jesenicka, vlastní sběr

Fotografický materiál: předpokládání spolupráce s brusiči minerálů, výrobci šperků, vlastní materiály. Předpokládá se spolupráce s kamenickými dílnami na Jesenicku (fotografie) s technikou broušení kamenů (brusičské dílny v Sokolově, v Praze, v Podkrkonoší, na Slovensku – fotografie). Zhotovení a zapůjčení cínovaných šperků z minerálů a hornin z Jesenicka od autorek z Olomouckého a Moravskoslezského kraje a z Prahy.

25.3. – 24.5. 2014 „Kostry, kosti, kostičky“

Výstava o kostech a kostrách všech možných obratlovců. Výstava nabídne srovnání velikostí kostí různých obratlovců, nástroje a šperky vyráběné z kostí, kvízy a zajímavosti.

10.6. – 31.8.2014 „Egypt dar Nilu“

16.9. – 15.11.2014 dle zvoleného tématu – 100. výročí zahájení 1. světové války

Výstava k XIV. ročníku Svatováclavských slavností ve spolupráci se Státním okresním archívem Jeseník.

25.11 – 4.1.2015 **„Pojďme děti, budeme si hrát“**

Vánoční výstava připravená jako prezentace her, loutkářského a řezbářského umění.

Vedlejší výstavní sál

IQ herna

Pravěká hostina

Historická cukrárna

Fotografie a výtvarné výstavy regionálních i jiných umělců

Besedy o cestování, architektuře, urbanismu, kultuře ve spolupráci s místními organizacemi a občanskými sdruženími.

3.3 Expozice – celkem čtyři stálé multimediální expozice

Archeologie a historie Jesenicka

Přírodovědná – Fauna a flóra Jesenicka - stěhování do prostor Rytířského sálu

Geologie Jesenicka – Spirála času Země

Čarodějnické procesy na Jesenicku

3.4. Exkurze 2014

29.3. **Malé putování za historií Javorníka**

26.4. **Za ledovci, kameníky a obřími skalními mísami (mineralogicko-geologická exkurze Vidnava – Žulová)**

3.5. **Známým i neznámým Jeseníkem**

7.6. **Přírodní rezervace Vidnavské mokřiny nebo Světem horských luk (Ovčárna, Vysoká hole, Jelení studánka, Skřítek)**

26.7. **Z dějin a současnosti Vidnavy**

16.8. **Bílá Opava – k vodopádům a pralesům**

20.9. **Lázeňské prameny očima geologa (Lipová Lázně – Pomezí – Lázně Jeseník – Jeseník)**

4.10. **Putování za neznámým Pustým zámekem**

3.5. Přednášky 2014

- 13.2. **Pavouci, naši osminozí přátelé**
- 6.3. **Tady řádil ledovec!** Skalní útvary, bludné balvany, ledovcové morény, kamenní přivandrovalci z Dalekého Severu
- 3.4. **Kouzlo pověstí** – lidové bájesloví v blízkém i vzdálenějším regionu
- 15.5. **Církevní památky na Javornicku II.**
- 12.6 **Drobné krásy našeho vodního světa**
- 4.9. **Zlato a poklady, doly a permoníci ...** - o těžbě zlata a jiných kovů a o nesmazatelných stopách, které tady zanechali
- 23.10. **Vodoléčba v Jeseníku** – co víme a nevíme o počátcích vodoléčby v Jeseníku
- 13.11. **První světová válka a její dopad na Javornicku**

3.6. Ostatní mimořádné akce 2014

13.9.2014 – **European heritage days**. Vlastivědné muzeum Jesenicka se připojí k Evropskému dni památek komentovanými prohlídkami, zpřístupněním zázemí Vodní tvrze a kulturním programem.

26.9. – 28.9.2014 - **XIV. ročník Svatováclavského setkání** pořádají Vlastivědné muzeum Jesenicka a Státní okresní archiv Jeseník. Součástí je seminář, vydání sborníku a výstava ve Vodní tvrzi.

5. – 6.12.2014 **Vánoční jarmark** – prezentace lidových řemesel, středověké hudby, živého betlému a výstavy ve Vodní tvrzi s vánoční tematikou

2.0. Ostatní činnost

4.3. Členství v komisích

Středomoravská archeologická regionální komise, redakční rada časopisu Vědecké knihovny Olomouc, PSSČ

4.5. Konzultace

Jsou poskytovány odborné i neoborné veřejnosti, převážně studentům.

4.10. Spolupráce s médii

Všichni odborní pracovníci i ředitel pro propagaci činnosti Vlastivědného muzea Jesenicka

4.11. Služby veřejnosti

- při přípravě naučných stezek
- přednášková činnost
- jednotliví odborní pracovníci spolupracují s veřejnými i soukromými odbornými institucemi
- zintenzivnění spolupráce se školami
- spolupráce s Lesy ČR

5. Standardy

- o dění, otevírací době, vstupném

informace pravidelně zveřejňovány v tisku a na webových stránkách. Problém absence bezbariérového přístupu bude řešit projekt na celkovou rekonstrukci Vodní tvrze, který již je vysoutěžen.

5.3.

Výroční zpráva je předkládána zřizovateli písemnou formou i pro zájemce je umístěna na webových stránkách Vlastivědného muzea Jesenicka.

5.4.

Programy a publikace zveřejňovány na webových stránkách, publikace prodávány na recepci, rovněž pak u příležitosti mimořádných akcí mimo Vlastivědné muzeum Jesenicka (přednášky, Svatováclavské setkání)

5.5

Sbírkky jsou nabývány formou vlastní sbírkové činnosti, výzkumnými úkoly, systematicky získáváním od sběratelů, nákupy, dary.

Po schválení Poradním sborem pro sbírkotvornou činnost jsou zapsány nejprve do DEMUS, pak do Centrální evidence sbírek.

5.7

Vstupné do muzea strukturováno na základní, snížené, rodinné. Ve Vlastivědném muzeu Jesenicka platí Rodinné pasy, Senior pasy a slevy na základě dohod Asociace muzeí a galerií. Umístěno na recepci, na webu a v tisku.

5.8.

Bezplatné vstupné platí ve sváteční dny a dle Zřizovací listiny. Je zveřejňováno na plakátech, webových stránkách, před Vlastivědným muzeem Jesenicka v den akce.

5.10

V případě omezené dostupnosti je informace zveřejněna tiskem, na webových stránkách.

6.

Účelové komise

Poradní sbor pro sbírkovou činnost – všichni odborní pracovníci a nezávislí oponenti.

31.10.2013

Mgr. Veronika Rybová
ředitelka Vlastivědného muzea Jesenicka